

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendőek.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Szakerő hiány hátránya.

Minden szakmánál, legyen az bármilyen, az első kellék az, hogy azt megfelelő szak-
erők kezeljék, mert csak így lehet elérni a
kitűzött czélt: annak a szakmának a fölvirá-
goztatását. Azt, hogy a szakképzettség hiánya
milyen nagy hátrányoknak lehet okozója, saját
szemeimmel tapasztaltam s nem tartom fölös-
legesnek tapasztalataimat mások okulására
közzé tenni.

Az idén mult 3 éve annak, hogy Somogy
vármegye közigazgatási erdészeti bizottsága
által körerdőorré lettem kinevezve s miután
a hivatalos esküt május hó 1-ső napján letet-
tem, állomásomat ugyanazon napon el is fog-

laltam s megkezdtém körutamat a reám bizott
járásban.

Körutam alkalmával szerencsém volt ta-
lálkozni egy itteni nagybirtokos fővadászával,
kire nézve már előre figyelmeztetve lettem, hogy
óvakodjam tőle, mert már sok jóra való becsü-
letes embert tett tönkre, én azonban ezt csak
haszontalan mende-mondának hittem s így mi-
dőn találkozásunk alkalmával üléssel kínált
meg kocsijában, ezt szívesen fogadtam s fölka-
paszkodtam.

Sajnos, a fővadász urnak már első sza-
vaiból ki kellett vennem, hogy a hir nem túl-
zott, mert azok mindjárt tisztelt elődöm megrá-
galmazására és becsméréseire voltak irányulva.
Később alkalmam volt meggyőződni, hogy a

TÁRCZA.

Veszedelemes mérgek és mérgezők.

A hódmezővásárhelyi asszonyokból álló bünszö-
vetkezet tömeges orgyilkosságai szörnyűködésbe ejtet-
ték az ország közönségét s egyáltalán azokat, a kik
e századunkban majdnem páratlan bünpör lefolyását
elegendő figyelemmel kísérték. A nagy magyar város
parasztmegeirainak csak a legközönségesebb mérge, a
köznép által „szeracsika“ néven ismert arzenikum állt
rendelkezésére, mégis olyan pokoli ravaszággal haj-
tották végre gyilkosságaikat, hogy az orvosokat követ-
keztesen félrevezették s így évek hosszú során elke-
rülték a büntető igazságszolgáltatás hatalmát. Mire
lettek volna képesek ezek a szörnyetegek, ha olyan
mérgekkel rendelkeztek volna, melyeknek jelenlétét
az emberi testben az orosi tudomány még maig sem
képes fölismerni. Szerencsére ezek a mérgek a távol
Ázsia népeinek találmányai s Indiában, Japánban hasz-

nálják fel arra a benszülöttek, hogy valamely kellemet-
len jóbarátot, vagy szomszédot, leginkább a gyűlölt
bevándorlott európaiat eltüntessék a föld színéről.

Az ázsiai mérgek hatásukban annál retteneteseb-
bek, mert ugyszólván lehetetlen, hogy eredetüket, ha-
tásukat és készítményüket a tudomány mai fejlett-
sége mellett is a leggyakorlottabb taxikologus felis-
merje, ép ezért az európai mérgekverők ugyszólván
kontárok maláji, indiai, japáni kollegáikhoz képest.

Ha Jäger Mari ismerte volna ezeknek a mérgek-
nek hatását, akkor a halál még ma is bőven
tartaná aratását Hódmezővásárhelyen s akkor
alig került volna ez a női szörny társaival együtt a
szegedi csillagbörtönbe s onnét majdan a hóhér kö-
telére.

A legveszedelmesebb ázsiai mérgekről, melyekkel
a távol Keleten az emberirtás gonosz munkáját gyako-
rolják, egy Jáva szigetén járt európai orvos a követ-
kező érdekes, de a maga elrettentő valóságában meg-
döbbentő ismertetést teszi közzé:

tisztelt fővadász ur szavaiból semmi sem volt igaz s elődöm talpig becsületes, jóra való és szakmájában teljesen kiképzett ember volt.

Kiváncsi voltam már most a fővadász ur szaktudományára s kíváncsiságom csakhamar ki is lett elégitve. Menetközben ugyanis elértünk a kezelése alatt lévő egyik csemetekerthez s ő felhívott, tekinteném azt meg. Felhívásának szívesen engedtem, már csak abban a reményben is, hogy ilyen tele szájjal beszélő szakembertől majd magam is tanulok valamit.

A csemetekert lehetett úgy 1·5 kat. hold terjedelmű s volt abban minden kigondolható csemete és vetemény. Találtam ott erdei fenyőt (*pinus silvestris*), lucz fenyőt (*abies excelsa*), vörös fenyőt közönségeset (*larix europaea*) volt ott azután még szőlő, alma és körtefa s természetek benne spárgát, dinnyét, hagymát, zöldséget és a jó Isten tudja, hogy mi mindent nem; jutott itt mindennek hely és gondviselés, de legkevesebb az erdei csemetéknek. Többek között hozatott volt a tisztelt fővadász ur havasi fenyő magot is (*pinus cembra*), melynek azonban csak a latin nevét tudta s panaszkodott, hogy bár a magot már négy hét előtt elvetette, az még most sem kell ki (július 5-én). Nem szóltam semmit, csak magamban csodálkoztam, hogy egy nagy erdőbirtok kezelője még azt sem tudja, hogy ez a mag rendszeres kezelés

mellett és rendszerint csak egy év multán kél ki.

Második találkozásom a mult év őszén volt a jeles fővadász urral, midőn ismét fölvettem a kocsijára. Bár ne ültem volna föl, mert a mit ekkor kellett végig hallgatnom, azon már csakugyan megbotránkoztam. Utunk ugyanis a védterületembe eső erdők egyikén vezetett keresztül s itt szóba került a felügyeletemre bízott erdők kezelése. Megmagyaráztam neki, hogy az összes községi erdőket sarjerdő üzemből kezeljük, mit ő azonban nem értett s így fel kellett világosítanom arról, hogy az ilyen kezelés mellett az erdő 40 év leforgása után kerül újból kihasználásra. Ekkor azt kérdezte tőlem, hogy milyen talaj az, melyben a kérdéses erdő diszlik s midőn azt feleltem neki, hogy ez a talaj gazdag televénnel (humus) bír, kinevetett s csúfolni kezdte az erdészetünket azt állítván, hogy ő már mindezeket keresztül ment s biztosíthat, hogy a tölgy — ha egyszer levágják — többé ki nem sarjadzik s a polgárok majd átkozni fogják azokat a hires erdőtiszteket, kik erdejüket tönkre teszik. Humus nálunk nincs és olyan ember, ki vele elhitesse, hogy itt a levágott fa tuskója újból kihajtson.

Igazat kellett neki adnom, mert már öreg este volt s mintegy hét kilométernyire voltunk lakásomtól és féltem, hogy leszállit a kocsiról.

A maszlagos redőszirmot és indiai haraszt.

Az arzenikumoldat használata Jáva szigetén túlhaladott álláspontot képez. Ez a gyorsan ölt mérge, a mely még hozzá a testben a legnagyobb könnyűséggel felfedezhető, nem felel meg a bennszülöttek izlésének. A maszlagos redőszirmot, a szerves méregtan ez ismerős növényét, már gyakrabban alkalmazza. Fital leveleit levágják és a levesbe vagy más folyékony ételbe elegyítik. Négy-hat ilyen levélke naponként bevéve, az agy működését már három-négy nap alatt annyira megbontja, hogy az örültségtől alig megkülönböztető állapotot idéz elő. Ha ezeknek az úgynevezett datura leveleknek élvezetében szünet áll be, úgy a betegség is lassan-lassan elmúlik, de a kóros állapot előidézésére ismét csak négy-hat ilyen levélke szükséges.

Ezt a mérget különösen a bennszülött asszonyok használják, a kik a férjeiket és fiaikat a katonasor alól felszabadítják. Sokkal hathatósabb mérge ennél

az úgynevezett indiai haraszt, a melynek kisajtott nedve már kis mennyiségben is az ételekbe és italokba keverve oly káros agybeli jelenségeket idéz elő, amelyek folytonos élvezet mellett csakhamar deliriumba mennek át és biztos halált okoznak.

A tjerme-fa és bambuszfa-mérgezés.

Kábitó, de nem föltétlenül halált okozó mérget tartalmaz a tjerme-fa gyökere, a melyből pompás édes ízű italt készítenek. A mérget úgy készítik, hogy a gyökerek haját levakarják, a héjakat langyos vízben megpuhítják és aztán a folyadékot sziruppal gőzölögtetik. Az úgy nyert mérge kissé fanyar, de még sem kellemetlen ízű, egy kávé kanálnyi belőle pedig kávéba vagy más italba keverve, órák hosszat tartó kábultságot idéz elő. Az említett mérgeknél a bennszülött arra tekint, hogy az illető növény vagy gyökér egyáltalában izetlen vagy pedig legalább is nem kellemetlen szagú vagy ízű legyen. Éppen azért egy másik, szintén az agyra ható mérget, mely a sirakaja-fa gyökeréből

De már most lássuk, hogy a fővadász ur miként kezeli a reá bízott erdőket?

A folyó év tavaszán néhány hold 12 éves erdei fenyőt megnyesetetett egészen a harmadik koronáig, mert ezt állítólag nyesüzemben akarja nevelni, s ezt úgy látszik egy szakvizsgázott erdőőrnek a tanácsára tette.

Hogy miként gazdálkodik az igen tisztelt fővadász ur az erdőségekben, álljon itt egy példa.

G. község volt urbéri erdejének feltétlen talaján szép ákáczos van, melyben a fővadász fennhatósága alá tartozó erdőőrök rókát észleltek s hogy ettől a gonosz vendégtől megszabadulhassanak, főnökük felhatalmazására kapták magukat s két helyen is négy egyenlő s mintegy 4 négyzet ölnyi lyukat ástak s hogy e közben ki és be kényelmesebben jár hassanak, levágtak egy 15 cm. vastagságú ákáczfát s azt használták létrának. Ásás közben a szomszédos fák gyökérzetét elvagdalták, szóval valóságos erdőpusztítást vittek végbe. Midőn munkájuknál megleptem s kérdőre vontam, a fővadász ur rám támadt, hogy mi közöm van hozzá? a vadászat bérlete az övék s én nem parancsolok nekik, mert a vadat ők úgy pusztítják, a hogy nekik tetszik. Természetes, hogy felelősségem tudatában följelentettem őket erdei kártételért most kíváncsian várom az eredményt: azt

hiszem, el fogják venni méltó jutalmukat.

A fővadász ur egyik pagonyában nagy mértékben elszaporodott a szú s eddig már mintegy hétszáz négyzetöl területen elpusztította a fenyvest. A védekezéssel senki sem törődik s talán nem is ért hozzá, mert szakképzett embert hiába keresünk; illet a fővadász ur meg sem tűr s jaj lenne annak, a kiről megtudná, hogy szakvizsgára készül. Ő hajdanában inas volt a kegyelmes urnál s innen emelkedett mostani fényes polczára.

Erdejük van 8—10 ezer hold s hasznát még sem látják, mert fájukat értékesíteni nem tudják s a mi vágásra kerül, azt mind az uradalom használja föl, Erdősitenek is, még hozzá hogy! Kötött agyag s más sovány talajba luczfenyőt ültetnek, az igaz, hogy nem nagy helyen s itt már egy-egy helyet tizszer is toldoztak-foltoztak, természetesen silány eredménnyel. Van egy nagy terjedelmű kopárságuk, ennek néhány buczkáját erdei fenyővel igyekeznek beültetni, de ez is csak mintegy négy százalékát képezi a területnek.

Most készül — hallomás szerint — a rendszeres gazdasági üzemtervük, majd abból megláthatja a méltóságos gróf, hogy milyen nagyot vétett, midőn szakerők alkalmazását mellőzte.

Az embernek fáj a szive, mikor az ilyen garázdálkodást látja. A grófi erdőnek mintául

készül, többé nem használják, mert undorító, kellemetlen szaga esetleg árulójává lehetne. Rettenetes, lassan ölő és semmi ellenszerrel nem bíró méreg az, melyet a bambusz-fa levelének vagy hamjának finom szőreiből készítenek. Ezek a szemmel alig látható kis szőröcskék minden ételbe könnyen keverhetők. Hatásuk mindenkélt a gyomor- és bélgyulladásban nyilvánul s a halál csak hónapokig tartó gyötrő szenvedések után következik be. A jávai ember hidegvérű s szereti ha boszuszuját nyugodtan élvezheti; minél lassabban öl tehát a méreg, annál jobb. E tekintetben valóságos méregideált alkotnak a közönséges burgonya (pityoka) és egy másik földi növény, a besuhsuh nedvének összekeveréséből. Mindakettőt nedves szalmán csiráztatják, s mihelyt az első kinövések látszanak, péppé gyurják és nyers állapotban nedvét kisajtolják. Ezt a nedvet aztán kis adagokban napról-napra az áldozat italába öntik. Hatása mindenkélt fáradtságban és álmoságban nyilvánul, majd lélegzési nehézségek állanak be s a szivverés szabálytalanná válik; a csipők és lábak

megszenyvednek, a beteget folyton hányási ingerek kínozzák, s miután ily módon a gyomor semmi táplálékot nem vesz be, csakhamar a halál is beáll.

Mérgezés a „Gonsong“-gal,

Jáva keleti és középső részében fölötté használatos méreg a Gonsong, mely mégis a szervesetlen vegy-
tan körébe tartozik. Nemcsak ördögien gyilkoló hatása, hanem ezerféle készítmény módja s a beadás ezer felfüggye is érdemessé teszi arra, hogy vele foglalkozzunk. A gamelanhoz, az indus nemzeti hangversenyhez mindenféle ónból, cziinkből és rézből készülő zeneszerszám tartozik. A gonsong úgy áll elő, ha ezekről a gongs nevezetű hangszerekről üvegcsérép segítségével finom, porszerű részecskéket levakarunk, a melyeket a legcsekélyebb lehelletünkkel is elfújhatunk. Ha azonban e részecskéket nagyító üvegen keresztül megvizsgáljuk, azt vesszük észre, hogy számos apró kampócskával bírnak, a melyek segítségével aztán a szájjüregbe, a torokba, a vakbélbe és a gyomor belső falába kapasz-

kellene szolgálni a vidéken, de természetes, hogy ekkor nem lenne szabad a jó televényes erdőtalajon tölgy helyett lúcz vagy erdei fenyővel kísérletezni.

Somogy vármegye területén már majdnem minden birtokos fölfogta a helyes erdőgazdálkodás nagy horderejét s reménylem, hogy példájukat még az az egy pár is követni fogja, ki ezt eddig még nem tette s igyekezni fog jó szakerők alkalmazásával végét szakítani a régi slendrián gazdálkodásnak.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

B a k a J á n o s
körerdőőr.

LEVELEZÉS.

Milován, 1897. évi augusztus 31-én.

Tekintetes szerkesztőség!

Az országos erdészeti egyesülethez intézett nyílt levelét, melylyel egy Országos erdészeti altiszti nyugdíj és segély egyesület eszméjét megpendítvén, ezen egyesület felállításának nem csak méltányos és jogos, hanem szükséges voltát is oly kiváló gondnal és szakértelemmel s hozzá még oly meleg érzéssel kimutatni s ügyünket annyira fölkarolni szives volt, — igaz hálaérzettel s ama erős meggyőződéssel olvastam, hogy fáradozásainak sikerével ha nem is egy szebb, de mindenesetre megnyugtatóbb és gondtalanabb jövőnek hajnala dereng reánk.

Áthatva eme hála érzettől és erős meggyőződés-

től, örömmel ragadom meg a tollat, hogy a tekintetes szerkesztőségnek a szegény erdészeti altisztek jövőjét annyira szíven viselő, önzetlen fáradozásaiért nem csak a magam, de kartársaim hozzájárulását joggal feltételezve, — mindannyiunknak nevében is hálás köszönetet mondjak s őszinte szívből kívánjam, hogy a tekintetes szerkesztőség fáradozásait a mindnyájunk által hönöhajtott siker koronázza s hogy jöjjön el végre az idő, midőn az erre hivatott hatóságok, egyesületek és közegek elismerjék amaz igazság szentségét: „S u u m c u i q u e !“

A tekintetes szerkesztőségnek alázatos szolgálója

D u s b a b a A n t a l
m. kir. kincstári főerdőőr.

Hölvény, 1897. augusztus 30.

Tekintetes szerkesztő ur!

Huszonnyolcz éve már annak, hogy az erdőőri pályán működöm; ennek a hosszú időnek legnagyobb részét a Bakony erdőségeiben töltöttem el és sok mindenfélét volt alkalmam a nagy természetben tapasztalni, de olyat, mint ma, még nem tapasztaltam soha.

A fönt irt napon ötöd magammal a lakásom előtt időztem (az esztergomi érsekség hölvényi erdőrésztében, Bars vármegyében, egy óra járásnyira Nagy-Salótól). Lakásom ajtajától mintegy 20 lépésnyire három szép kocsányos tölgyfa áll; az idő úgy délelőtti 10 órára járt, midőn az egyik fának a csúcsára egy kakuk szállt és tiszta, átható hangon elkiáltja a saját nevét: „kakuk!“ de csak egyszer s azután tovább szált.

Tudvalévő dolog, hogy a kakuk rendszerint július hó közepén, tapasztalásaim szerint 16—17-ike körül elhallgat s többé abban az évben nem hallatja hangját

kodnak. Az ételekben lévő vagy az emésztés közben támadt savak által oxidálódnak s okvetlenül halált okozó gyulladásokat idéznek elő. Hogy a szegény áldozat miképpen vegye be a mérget, annak is sokféle módjához értenek. Vagy az italába öntik, a melynek — viszonylagos nehezebb sulyuk daczára is — felszínén uszkálnak s úgy észrevehető csapadékot nem képeznek, vagy valamely ételbe öntik, a melynek azonban természetesen savat nem szabad tartalmaznia, nehogy az oxidáció már előzőleg beálljon; vagy a szivarhüvelyeknek használt pálmalevelek belső falára kenik. Az európaiak éppugy, miként a bennszülöttek a füstöt a tüdőjükbe szívják s így kerülnek a porrészecskék részint egyenesen a légcsőbe, részint a szájüregbe vagy a torokba; innen a szálfka a belekbe viszi. Finom kampók segítségével a belekben a nyálkabártyákba furódnak és semmi módon el nem távolíthatók, csakhamar megkezdik halált okozó procedurájukat.

A finom fémport, egy bélülről üres fűszál segítségével valami gyümölcsbe, legtöbbször sárgás-barna

pizángba fújják; a gyümölcsöt, a koronáján gyengén furják, hogy a fűszál körülbelül a magig hatolhasson. Egy indiai orvos, a ki két ilymódu megmérgezett európaiat gyógykezelt, a betegség egyes tüneteiről és lefolyásáról a következőképpen nyilatkozik: Valószínűleg már a mérgezés napján a torokfőn igen erős inger támad, mely nemsokára a belekben és a légcsőben is érezhetővé válik. Apránként emésztési zavarok állnak be, a beteg a lágyékokban erős szurásokat érez, öt-hat nap mulva pedig rendkívül erős, folytonos hányási ingerek kinozzák, a melyek a közeli halál csálhatatlan előhírnökei.

A Kembangsusang.

Eddig csak allattomos lassan öló mérgekről volt szó, kétségtelen azonban, hogy ha gyors hatásra van szükség, India florája akkor sem hagyja cserben fiait. Jáva végtelen terjedelmű legelőin egy Kembangsusang nevezetű, körülbelül két méter magasságot elérő kuszónövény tenyészik, a mely legtöbbször az itt-ott felbukkanó apró fákat és cserjéket futja körül. Ezek a

s így ennek a kakuknak augusztus hó 30-án való megszólalása valóban csoda számba megy. Ha csak magam hallottam volna, magam sem hittem volna füleimnek, de hát hatan voltunk s így a csalódás ki van zárva. Igaz, hogy az időjárás nálunk most olyan, akár csak júniusban, de hát mégis különös a dolog s én kíváncsi vagyok, hogy kartársaim közül valaki tapasztalt-e már valaha hasonlót?

A szerkesztő urnak

igaz hive

Szmák György
hercegsprímási erdőőr.

Különfélék.

Kérelem. A folyó hóval az „Erdészeti Ujság” befejezi első évi pályafutását s október hó elsejével a második évfolyam indul meg. Ebből az alkalomból tisztelettel kérjük mind ama szíves olvasóinkat, kik bármily összegű előfizetési díjjal hátralékban vannak, hogy tartozásukat e hó folyamán kiegyenlíteni s minket fáradságos munkánkban a jövőben is úgy anyagiilag, mint erkölcsileg támogatni szíveskedjenek. Egyben kérjük a tisztelt szaktársakat, hogy a folyó évi magvetés és erdősítés eredményeiről, — ha csak röviden is — értesítsenek. Köszönettel vennők a vadtenyésztésre vonatkozó értesítéseket is, kivált pedig tudósításokat a közelgő szarvas-bőgésről.

Meghalt az eczetsavtól. Kassán szomorú eset érte Ferenczy Béla honvédőrnagy családját. Az őrnagy felesége vasárnap délután egy barátnője látogatására ment, a ki az eczetsav készítéséhez szükséges eczetsavat hozott neki egy üvegben. Ferenczyné az üveget a szekrénybe tette s később kikísérte egy látogatóját. Mig távol volt

a szobából, négy éves Jenő fia felmászott egy székre, levette az üveget s kíváncsiságból megízlelte az eczetsavat. A mérge rettenetesen hatott. A kis gyermeket boldogtalan anyja iszonyu kinoktól gyötörtén a padlón találta. Minden fáradozása, kétségbeesett igyekezete hiábavaló volt, a szerencsétlen anya nem tudta megmenteni az életnek szegény kis gyermekét. Az őrnagy családja iránt a városban általános a részvétel.

Halálra vert csendőrök. Lippáról jelentik, hogy Vizma községben tegnap a bucsu alkalmával a falu népe fellázadt. A bucsusok valami csekélység miatt összevesztek a kirendelt csendőrökkel, a kiknek idejük sem maradt a védekezésre. A nép lefegyverezte Wirth József őrsvezetőt és Vincze János csendőrt s véresre verte őket, hogy most élethalál közt vannak. A községben pedig husz embert tartóztattak le.

Rablók a temetőben. Berettyó-Ujfaluból írják, hogy a csendőrök elvetemült büntettnék jöttek a nyomára. Még márczius elején történt, hogy a gaborjáni temetőben felásva, egészen kiforgatva találták Aranyi Sámuel sirját. A rablók tudták, hogy Aranyi gazdag ember volt és hogy aranygyűrűit is vele eltemették. Az elvetemült gonosztevők ezért kiemelték a hullát a koporsóból s a halott ujjait levágták, hogy a gyűrűket leszedhessék. A foszlásnak indult hulla miatt azonban nem ragadhatták el a halott összes ékszereit, mert a kellemetlen szag távozásra kényszerítette őket. A csendőrség most kiderítette, hogy Bogdán Bálint és Viski József követték el a felháborító tettet. A jó madarak a börtönbe kerültek.

A kopár területek beerdősítése körül az utóbbi időkben örömdetes haladás észlelhető. Mig ugyanis az 1895. és 1896. években évenként 15,000.000 csemete adatott ki a kopár területek befásítására, addig az 1897-

fa és cserje csoportok valódi oázisokat képeznek a nagy legelőtenger közepette s a pásztorgyerekeknek a forrón alátűző napsugarak elől hűs menedékhelyül szolgálnak. A Kembansusang nagyszámu színes virágai kezdetben zöldek, később világossárgák, majd pedig ha teljesen kifejlődnek, lángpirossá válnak. Ezen a növényen minden virág, szírom, levél gyorsan ölé mérge, a leggyilkosabb hatása azonban az, mely a gyökereiben foglaltatik.

Az utóbbi gumó alakú, kívülről vöröses barna, belülről fehér és rendkívül hasonlít a gyömbér gyökerehez. Ha felvágjuk — a mit a körömmel megtenni nem tanácsos — fehér tejszerű folyadék bugygyan ki, mely a levegőn azonnal megbarnul és megszilárdul, de vízben ismét feloldódik. Ha belőle három cseppet beadunk egy kutyának, úgy az 15 percz múlva megdöglik.

A tigris-ször mint mérge.

Végül meg kell emlékeznünk egy állatméregről is. Jáva számos kerületében utasítást kaptak, hogy

mihelyt valahol tigrist lőnek, a lelőtt állat szája és orra körül sűrűn tenyésző, hosszú sörteszerű szőröket összegyűjtsék és elégezzék. Mert a benszülöttek ezekből is mérget tudnak készíteni, amennyiben lisztfinomságra vágják és az ételek közé keverik.

Ezek is a belek és a gyomor belső falára rakodnak s hányási ingerek által megelőzött, lassu, de kínos halált okoznak.

A mérgeknek ebben a birodalmában hány és hány európai eshetik áldozatul s a büntető igazságszolgáltatás sujtó karja tehetetlenül áll gyilkosaikkal szemben.

„Hazánk.”

ADOMÁK.

Már megcselekedte. Pista néniével látogatóban van; a társaságban a jelenlevők kora kerül szóba. A társaság egyik tagja azt kérdezi Pistától:

— Nos Pista, mond meg, a te nénikéd hány éves?

— Huszonnyolcz. — De Pista, fiatal hölgyeknél udvariasságból néhány évet le szoktak vonni.

— Azt már megcselekedtem.

ik év tavaszán már 26,875.000 csemete, tehát majdnem kétszer annyi osztatott ki. A kipusztított területek beerdősítéséhez is ad csemetéket, a melynek birtokosai nincsenek abbanja helyzetben, hogy az ültetéshez szükséges csemetekertekben neveljék. A kis- és nagybirtokosok a a csemetéket ilyen célra is ingyen kapják s csupán a szállítás költségeit viselik, a nagybirtokosok által azonban ezenkívül a csemeték önköltségi ára is megtérítendő, a mely ezerdarabonként 75 (hetvenöt) krajczárban van megállapítva. A fölemvelésügyi minster közelebről ismét felhívást tett közzé, a melyben felszólítja a birtokosokat, hogy a jövő 1898. évben beerdősítendő kopár területekhez szükséges csemeték adományozása iránt folyamodjanak. Folyamodványok 1897. december hó 15-ig az illető ker. kir. erdőfelügyelőségénél nyújtandók be.

Egyéves önkéntesek. Legjobban és legolcsóbban szerezhetik be fölszereléseiket az előnyöknek ismert Blum és társa, József főherczeg csász. és kir. fensége udvari szállítója czégnél (Budapest, Sütő-utca 2. Szervitater sarkán.) Ezen czéget kiváló megbízhatósága ée szoliditása miatt melegen ajánlhatjuk t. olvasóinknak.

Leány szöktető pap. Rozsnyó püspöki székvárosban — mint lapunknak írják — csinos kis leányszöktetési história képezi most közbeszéd tárgyát. Az ottani plébánia egyik csinos fiatal kaplánja megszöktette a püspöki titkárnak feltűnő szépségű 17 éves unokahugát, a ki mint árva, egyik ottani rokonánál tarózkodott. A vonzalom a templom kórusán fejlődött ki a szökevények között, hol a káplán hegedűjével, Juliája pedig szép énekével működött közre a zenekarban. A szökevény szerelmes papot a cirkularisban háromszor föl fogják szólítani a visszatérésre, a mit ha elmulasztana az egyházmegyei papság névsorából töröltetni fog.

Gyümölcs mint gyógyszer. Csodálatos hatásu némely gyümölcs az egészségre. Így a szőlő, de különösen a fekete szőlő rendkívül tápláló és igen vértisztító. Ezt követik értékben a barackok, melyeknek azonban nem szabad túlértékelni lenni és korán reggel, éhgyomorral élvezve legegészségesebbek. Naponként éhomra élvezett narancs igen hathatós szer rossz emésztés ellen és hosszabb alkalmazás mellett alaposan gyógyít. Főtt alma fiatalabb gyermekeknek úgy szólván nélkülözhetetlen és az anyáknak lehetővé válik porok és más gyógyszerek (mixturák) nélkül ellenni. A tormáto leve kitűnően hat máj- és bélbajoknál, a görögördinye leve láz- és vesebajoknál megbecsülhetetlen. Utóbbi tetszés szerinti mennyiségben élvezhető és csak kolerahajlamoknál mellőzendő, amikor különben is minden gyümölcs élvezése kerülendő. — A citrom leve egy csésze forró kávéban főfájás ellen kitűnő hatású szer. Általában minden gyümölcslé a betegszobában igen szívesen látott vendég. Szederlé czukorral főzve igen jó köhögést csillapító szer. Skrofulózis ellen kitűnő gyógyszer a kőkenyőből főtt és hidegen bevett tea. A bőrön szétnyomott és ott száradni hagyott szamóca igen hathatós szer fagyott kezekre. A természet a külön-

féle gyümölcsökben különféle kimeríthetetlen gyógyszerrel kínálja az embert, melyet aztán eredményesen alkalmazhatjuk.

Az elcsereált áldozat. Más helyett ontotta véréet Imrei László a sormási határban. Özvegyét, négy kis árváját ugyan kevésbé vigasztalhatja, hogy csak tévedésből lettek árvák. Ugy esett a végzetes tévedés, hogy Csordás Péter sormási szolgalegény féltette a szeretőjét, Mikó János kiskanizsai legénytől, aki sokat járt át Sormásra a szép leány kedvéért. A féltékeny imádó véres bosszút esküdött s egy éjjel Szép Ferencz nevű pajtásával a falu alatt lesbe állott s várta a szerelmi találkozóra siető vetélytársát. A sötét éjszakában a balsors Imrei László földmivest vitte a lesben álló orgyilkosok útjába. Csordás Mikó Jánosnak nézte a sötétben közeledő alakot s rárohant. A czinkosa segített neki és néhány percz múlva az eltévesztett áldozat halva volt. Csak viradatkor derült ki az iszonyu tévedés, amely Imrei feleségéből özvegyet, négy kis gyermekéből árvát csinált. A csendőrség másnap reggel elfogta a gyilkosokat.

Amerikában fordulhatnak elő olyan szerencsés véletlenek, a milyenről Chikágóból értesítenek bennünket. Toledóban, hol a világ leghiresenb vasgyárai vannak, egy szegény farmer kutatás közben roppant gazdag olajforrásra akadt, mely derékvastagságban szünet nélkül ontja magából a legtisztább minőségű kőolajat. A farmer azonnal szakértőket hivatott, a kik a olajforrás szolgáltató képességének értékét másfél millió dollárra becsülték. Alig ment szét a szegény farmer hihetetlen szerencséjének hire, a városban levő dúsgazdag gyárosok és üzletemberek azonnal konzorciumot alkottak s a farmer két holdnyi birtokát egy millió hatszázezer dollár készpénzért megvették. Így lehet az ember Amerikában könnyen milliómossá.

Az eczet haszna nyáron. Tudjuk azt, hogy nyáron bajos dolog a hust jég vagy hideg pincze nélkül jól eltartatani és nem egyszer történik, hogy szagot kap. Ezt elkerülhetjük az által, ha egy ruhát eczetbe mártunk és ezen eczetes ruhában eltarthatjuk a hust.

Zsákba fináncz. Ennek a Bach-korszakbeli szállóigének szomorú következménye lett vasárnap Aradon.

A Kossuth-utca egyik vendéglőjében négy fináncz poharazgatott csendesén, Beállított a waggongyár több munkása s incselkedni kezdtek a pénzügyőrökkel.

— Mit keresnek itt a káposztacsószók? — kezdte az ingerkedést az egyik munkás.

— Zsákba fináncz; — adta ki a jelszót egy másik jókedvű munkás, a mire a finánczok sem voltak restek s megtámadták a munkásokat. Ezek erősen védelmezték magukat, a finánczok kénytelenek voltak kardot rántani, de még így sem bírtak a dühös tömeggel. Nagy nehezen elhagyták a veszített csata színhelyét s a gyors mene-

külésben az egyik fináncz a kardját is támadóinál felejtette. Az aradi rendőrség most keresi az ismeretlen munkásokat.

Hirdetmény

a folyó 1897. év őszen megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében.

48921/97. sz. földm. min. — Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október hó 18.-án és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Mármaros-szigen, Debreczenben, Kolozsvárott, Székely-Udvarhelyen, Brassóban, Nagyszébenben, Temesvárott, Zomborban, Pécsen és Szombathelyen, a vadőri vizsgák pedig az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvárott a vármegyházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Felhivatnak mindazok kik az erdőőri szakvizsgát vagy a vadőri vizsgát letenni szándékoznak, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamódványaikat a vizsgák székhelyére nézve illetékes kir. erdőfelügyelőhöz f. évi szeptember hó 30-ig nyujtsák be.

Budapest, 1897. augusztus 9-én.

Földmívelésügyi m. kir. minister.

Pályázatok.

Az „Erdészeti Lapok“ augusztusi számában a következő pályázatok vannak közzétéve:

1. Esztergom vármegye területén lévő s az erdő-törvény 17-ik §-a alá tartozó kisebb erdőbirtokokhoz

ellenőrködő erdőőri állomásra. Évi javadalmazás: 400 frt készpénz fizetés és 25 frt utazási átalány. A kérvények folyó évi november hó 1-ig Esztergom vármegye közigazgatási bizottságához czimezve Esztergomba küldendők.

2. Dobsina rendezett tanácsu városnál (Gömör megy) egy üresedésben lévő erdőőri állomásra. Javadalmazás: 300 frt készpénz és ruházat; 30 frt lakbér vagy szabad lakás, 24 ürméter lágy tűzifa fuvarral; 2 darab szarvas marha nyári szabad legelője. A magyar és német nyelven kívül a tót nyelv ismerete is kívánatos. Kérvények szeptember hó 15-ig a polgármesteri hivatalhoz beküldendők s az állomás október hó el-sején lesz elfoglalandó.

Mindkét állomásnál ki van kötve az erdőtörvény 37. §-ában körülírt minősítés.

Ajánlkozás.

Egy 31 éves, nős, szakvizsgázott erdőőr, ki szakmájában, valamint a vadászati teendőkben is teljesen jártas, erdőőri vagy vadőri állást keres, melyet bármikor elfoglalhat. Czime az „Erdészeti Ujság“ kiadó hivatalában megtudható.

Egy szép s jó faju három éves kává színű

angol kan setter vizsla

eladó. — Venni szándékozők forduljanak Nacsádi Mihály urhoz, Vaskoh, Bihar megye.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:
Podhradszky Emil.

Legbiztosabb szer az általánosan elismert és jó hatásnak bizonyult „BARÁT-ITAL“

ezimű növényyszer gyomor-likőr készítményem székrekedés, hideglelés, étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen. Egy üveg ára 40 és 80 kr. használati könyvel együtt, mely számos köszönő levelet is tartalmaz. Kapható szászsebesen és minden község és város fűszerkereskedéseiben, valamint Hódmező-Vásárhelyen a készítő

Zenke Zoltánnál Árpád-utca 12.

Ismét elárúsító fűszerkereskedők nagyobb jutalék mellett keresetek.

A nmélt. m. kir. és osztr. cs. keresk. miniszter urak által kihirdetve és törv. védve.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller János
Gyegeden Cs. és kin. kir. bizalmasan
szab. chronometre és műtér, főtárlója
a semmihez inga-órának
stb. stb.

ÓRAK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltek.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

 legujabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földművelésügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjal megbízott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltenek.

 Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
ő esasz. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállító
A földművelés m. kir. Ministerium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.

